

Siikasavon Roivaiset kirjan alusta

Lukijalle

Tämä kirja on Siikasavon sukuhaaran oma sukukirja. Oili Sainila otti sukuseuraan yhteyttä. Hän innostui saamaan kokoon vanhaa ja uutta tietoa Rantsilan Roivaisista. Varsinaisena tietojen kerääjänä puuhanaisena hän teki todella ison työn miesmuistissa olevan tiedon keräämisessä.

Seuralla on paljon vanhaa 1600- ja 1700-luvun aineistoa suvun tapahtumista. Siitä on otettu mukaan olennaisesti Siikasavon sukuhaaraan liittyviä tietoja. Samoin kirjaan otetuissa sukutauluissa on huomattava määrä koko suvun sukurekisteriin jo aiemmin kerättyjä tietoja.

Oili Sainilan tehtyä aloitteen sukuhaaran tutkimiseksi sukuseuran puolesta työhön lähtivät Mikko Roivainen Iisalmesta ja Aira Hotti Mikkelistä. Kirjan koostaminen meni pääsääntöisesti samojen periaatteiden mukaan kuin Sotkamon Roivaisista vuosi sitten julkaistun kirjan tekeminenkin. Tässäkin tapauksessa kirjasta on koostumassa melko iso. Ajatus, että näistä sukuhaaran kirjoista tulisi samankokoinen kuin 2013 julkaistu Taru Roivaan Suvusta, on jo haudattu. Nyt näyttäisi siltä, että kirjasta Sotkamon Roivaiset tulisi standardi, jonka kokoa ja paksuutta nämä sukuhaarojen omat sukukirjat noudattavat.

Toivon, että Siikasavon ja Oulun seudun Roivaiset ottavat tämän kirjan omakseen ja jakavat sitä lapsilleen ja lapsenlapsilleen.

Onhan tähän koottu tämän sukuhaaran juuria niin pitkälle kuin niitä tähän mennessä on saatu. Suuret kiitokset innokkaille kirjan laatijoille Oili Sainilalle, Mikko Roivaiselle ja Aira Hotille.

Erkki Roivas
puheenjohtaja

Esipuhe

Ajatus Rantsilan ja Oulun seudun Roivaisten omasta kirjasta nousi esille vuonna 2015. Idea oli lähtöisin Oili Sainilalta. Hän lähestyi sukuseuraa kysyen, onko hänen mummonsa samoja Roivaisia, jotka polveutuvat suvun kantaisä Niilo Pietaripojasta (Nicolaus Petristä). Vähäisellä kirkonkirjojen selailulla tähän kysymykseen saatiin myöntävä vastaus. Samalla aloitettiin tietojen kerääminen tästä Rantsilan sukuhaarasta ja Oilin lähisuku lähti tehtävään aktiivisesti mukaan.

Sukuseuran edellinen kirja Sotkamon Roivaisista oli juuri valmistunut, joten ajankohta uuden kirjan tekemiseen oli sopiva. Työ tehtiin neljän ihmisen voimin. Oili keräsi ja kirjoitti omien tietojensa lisäksi tietoja lähisuvustaan ja pyysi sukulaisiaan mukaan myös kirjoittajiksi. Aira tutki sekä kasasi sukutaulut. Mikon työksi jäi vanhempien tietojen kirjoittaminen. Taitosta vastasi Teemu Hotti kuten Sotkamon Roivaisten sukukirjaa tehtäessä. Hänelle kuuluu suuri kiitos, että kirjasta tuli oikea kirja. Parhaat kiitoksemme myös teille, jotka olette kirjoittaneet tai antaneet tietojanne käytettäväksi tämän teoksen rakentamiseen. Erityiskiitoksen ansaitsee Ritva Kiviniemi. Saimme koottua hyvän kuvauksen ihmisten elämästä ja selviytymisestä halki vuosisatojen.

Kuten aina sukututkimusta tehtäessä käy, nytkään tutkimustyö ei ole lähellekään valmis. Silti tämä kirja antaa suuntaviivat Roivaisten elämään ennen Rantsilaan muuttoa ja muuton jälkeen ja näyttää, että sukulaisten ja lähiyhteisön perimätieto tuo historiasta kiinnostuneelle lähes loppumattoman tiedonlähteen. Esivanhempiemme elämänvaiheissa on yhä paljon löydettävää. Tutkimatonta aineistoa on myös vanhojen tietolähteiden osalta.

Valitettavasti emme saaneet kirjaan kaikkien sukuhaaraan kuuluvien elämäkerrallisia tietoja. Tästä on kuitenkin hyvä jatkaa tutkimustyötä.

Aira Hotti, Mikko Roivainen ja Oili Sainila

Johdanto

Siikasavo on vanha termi, jolla tarkoitetaan savolaisten kaskiviljelijöiden asuttamaa, vanhassa Oulun läänissä sijaitsevaa Siikajoen jokivarren aluetta. Savolaiset suvut muuttivat jokilaaksoon ja sen lähetyville jo 1500-luvulla, mutta väestön siirtyminen maakuntien välillä ei päättynyt tuolle vuosisadalle. Pohjalaiset ja savolaiset kulkivat läpi vuosisatojen historiallisen maakuntarajan yli kuka milläkin perusteella. 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa Iisalmen pitäjä, tuo Savon maakunnan pohjoisin pitäjä, sai paljon uusia asukkaita Siikasavon suunnalta. Tuolloin Siikasavon Roivaisten esiäiti Reetta Tuomala siirtyi töiden perässä Savoan palaten myöhemmin kotiseudulleen aviomiehensä Jooseppi Roivaisen ja heidän yhteisten lastensa kanssa.

Siikasavon Roivaisten sukuhaara käsittää Jooseppi Roivaisen (1790–1859) ja Reetta Tuomalan (1784–1852) jälkeläiset. Jooseppi ja Reetta muuttivat vuonna 1827 Iisalmesta Rantsilaan, josta sukuhaara laajeni 1800–1900-lukujen taitteessa Oulun seudulle, jopa Yhdysvaltoihin asti. Statukseltaan Jooseppi ja Reetta olivat 1800-luvun sääty-yhteiskunnassa tilatonta väestöä, eli he jäivät säätyjärjestelmän ulkopuolelle.

Tilattomiin kuului maaseudulla maata omistamaton kansanosaa, joka 1900-luvun alussa käsitti noin puolet maaseudun asukkaista. Pienestä ihmisryhmästä ei siis ollut kyse. Tilattomat käsitteenä sisälsi muun muassa torpparit, mökkiläiset, käsityöläiset, loiset, rengit ja piiat. Venäjän vallan aikana Iisalmesta Rantsilaan muuttanut Jooseppi Roivainen sekä hänen jälkeläisensä kulkivat juuri tämän tilattoman väestön joukossa eri tehtävissä. Sen sijaan 1900-luvun lopussa ja 2000-luvulla hänen jälkeläisissään on ollut monen ammattiryhmän edustajia: yhteiskunnallisia vaikuttajia, eri alojen taitajia ja harrastajia; yrittäjiä, johtajia, opettajia, rakentajia, terveydenhoitajia, tanssijoita, muusikkoja.

Jooseppi Roivainen oli kotoisin nykyään Lapinlahteen kuulu-

vasta Mikkajärven kylästä. Mikkajärven sukuhaara käsittää Matti Roivaisen (1650–1732) ja Reetta Kotilaisen (1656–1742) jälkeläiset. Tässä sukukirjassa kuvataan myös tämän sukuhaaran sekä sukutilojen vaiheita 1800-luvun alkuun asti. Lähtökohtana on Matin ukin, Iisalmen ensimmäisen kirkkoherran Niilo Pietarinpojan perhe.

1. Niilo Pietarinpoika ja Lassi Roivas

Sukupolvi I **Nicolaus Petri Roivas**, Iisalmen kirkkoherra,

s. noin 1580–1590, k. 1654 Iisalmi. Niilo Pietarinpoika

(Nicolaus Petri) oli Iisalmen pitäjän ensimmäinen kirkkoherra. Iisalmen pastoraatti perustettiin v. 1627.

Ennen Iisalmeen tuloa Niilo Pietarinpoika toimi

v. 1615 alkaen kappalaisena, sekä myöhemmässä vaiheessa virkaatekevänä kirkkoherrana.

Puoliso **Marketta Matintytär**, s. ennen 1604, k. jälkeen 1658.

Lapset **Eljas**, sotilaspappi, k. jälkeen 1657. Sukulaisuus epävarmaa.

Pekka Roivas, Iisalmen lukkari v. 1648–1663,

s. ennen 1625, k. 1672 Iisalmi.

Juho Roivas, lautamies ja kruunun talonpoika,

s. ennen 1638, k. jälkeen 1686.

Lassi Roivas, s. ennen 1622.

Marketta Roivatar, s. ennen 1628, k. jälkeen 1680.

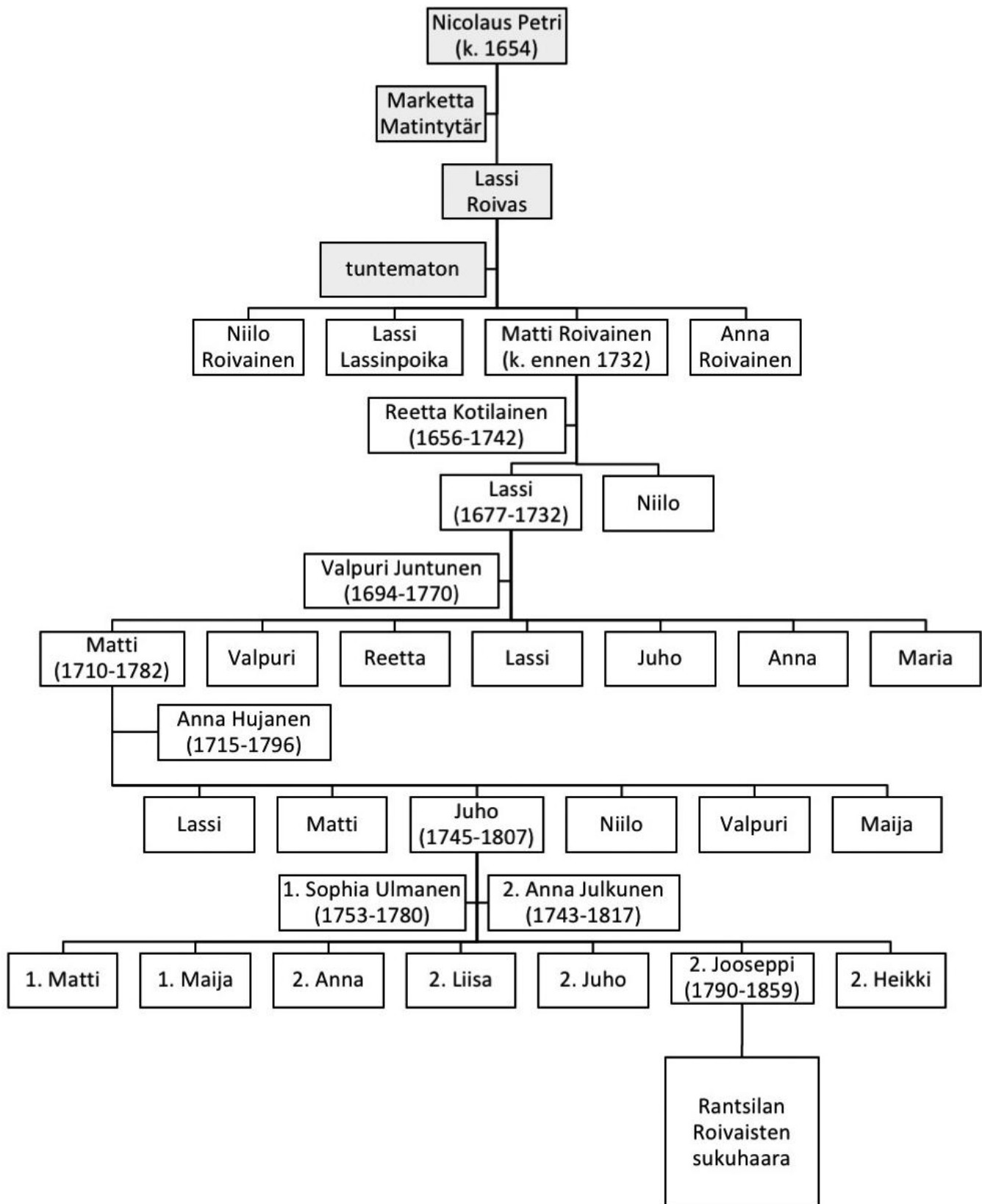
Risto Roivas, talollinen, s. ennen 1640, k. 1655

Kuopio, Halola, kuolinsyy murhattiin.

Simo Roivas, lukkari, s. ennen 1654, k. jälkeen 1688

N.N. Roivatar, s. ennen 1635.

Gabriel Roivas.

Sukupolvi II **Lassi Niilonpoika Roivas**, rakuuna, s. ennen 1622, k. jälkeen 1660. Kirkkoherra Niilon poika Lassi oli rakuunana eversti Fabian Berndesin rakuunarykmentissä v. 1650. Seuraavana vuonna Iisalmen tienoot liitettiin Kajaaniin vapaaherrakuntaan, jolloin rakuunat vapautuivat aikaisemmista sitoumuksistaan. Henkikirjoissa Lassi Niilonpoika asui vaimonsa kanssa v. 1654–1660 Iisalmen kylällä ja mahdollisesti pappilan mailla (asuinpaikka mm. 1655 "kyrkioby"). V. 1660 vaimo ei ole enää henkikirjoissa, eli oli mahdollisesti kuollut.

Puoliso **Tuntematon**, k. jälkeen 1659.

Lapset **Niilo Roivainen**, Iisalmen lukkari v. 1682–1734, s. noin 1639, k. 12.1.1734 Iisalmi, Ulmala

Lassi Roivainen, lukkari.

Matti Roivainen, s. noin 1650, k. ennen 1732. Isäntä Mikkajärvellä.

Anna Roivainen, s. noin 1651, k. 30.5.1741 Iisalmi, Haapajärvi.

Roivaisten suvun ensimmäiset sukupolvet

Kirjoittanut Mikko Roivainen

Roivaisten, Roivasten ja Roivaksien yhteiset esivanhemmat ovat Niilo Pietarinpoika Roivas sekä hänen vaimonsa Marketta Matintytär. Niilo Pietarinpoika, latinalaisella kirjoitusasulla Nicolaus Petri, oli Iisalmen seurakunnan ensimmäinen kirkkoherra vuosina 1627–1654. Hänen elämästään on jäänyt runsaasti asiakirjamainintoja. Sen sijaan Marketta Matintyttärestä emme tiedä juuri mitään. Erittäin todennäköisesti hän oli kotoisin Suur-Savosta tai Karjalasta.

Iisalmen pitäjä perustettiin vuonna 1627, kun nykyisen Pohjois-Savon alueen käsittänyt Tavinsalmi halkaistiin Kuopion ja Iisalmen pitäjiksi. Tuolloin Niilo Pietarinpoika sai käskyn piispalta siirtyä perheineen uuden pitäjän kirkkoherraksi. Ennen tätä virkaa hän toimi kappalaisena Juvan pitäjässä mahdollisesti jo vuodesta 1615 alkaen.

Niilo Pietarinpojan ja Marketta Matintyttären perheeseen kuului kahdeksan lasta, kuusi poikaa ja kaksi tytärtä. Ainakin osa lapsista oli syntynyt Juvalla. Nämä jälkeläiset muodostavat niin kutsutut Roiva-suvun sukuhaarat, joita historia vuosisatain saatossa liikutteli ympäri itäistä Suomea. Osa sukuhaaroista jäi leviämään Ylä-Savon sekä Kuopion seuduille ja kaksi merkittävää sukuhaaraa kasvoi Pohjois-Karjalassa ja Laatokan Karjalassa. Pohjois-Pohjanmaalle, Siikajokilaaksoon, suku etsiytyi 1800-luvun alkupuolella, kun Jooseppi Roivainen muutti sinne perheineen. Tämä Jooseppi oli syntyjään Mikkajärven kylältä, joka nykyisin kuuluu Lapinlahden kuntaan.

Jooseppi Roivaisen sukuhaara, jota voidaan kutsua Siikasavon sukuhaaraksi, oli siis alun perin lähtöisin Mikkajärven laajasta Roivaisten sukuhaarasta, ja tämä oli lähtöisin Matti Roivaisesta ja hänen vaimostaan Reetta Kotilaisesta. Matti Roivainen oli rakuuna Lassi Niilonpojan poikia ja kirkkoherra Niilo Pietarinpoika oli hänen ukkinsa.

Niilo Pietarinpojan ja perheen muiden lasten elämänvaiheita on tarkemmin selitetty sukuseuran julkaisussa Taru Roivaan Suvusta (Roivainen-Roivas-Roivanen sukuseura ry, 2014). Uutta sukututkimuksessa on, että Niilo Pietarinpojalle on löytynyt asiakirjoista uusi poika, Gabriel eli Kaapo. Hänen elämästään tai jälkeläisistään ei ole löydetty tarkempaa tietoa tämän kirjan julkaisuun mennessä.